

OPPFØLGENDE UNDERSØKELSE AV ARBEIDSTIDSAVTALE FOR UNDERVISNINGSPERSONALET

RAMBOLL

KS FoU

SENTRALE FUNN

- Drøftinger og forhandlinger vedrørende SFS 2213
  - I likhet med i forrige evaluering fremgår det at det er stor variasjon i arbeidsgiveres erfaringer med lokale drøftinger og forhandlinger
  - De som opplever prosessene som gode oppgir gode relasjoner mellom arbeidsgiver og arbeidstaker, god og konstruktiv skoleledelse, og fleksibilitet og samarbeidsvilje fra begge parter som sentrale faktorer
  - Andre opplever rigide tillitsvalgte, motstand fra arbeidstakerorganisasjonene, og tidkrevende prosesser som sentrale barrierer og utfordringer i lokale drøftinger og forhandlinger
    - Av de kvalitative intervjuene fremgår det i særlig stor grad at motstand fra organisasjonene bidrar til fastlåste prosesser lokalt

SENTRALE FUNN

- Omfang av lokale avvikende avtaler
  - Det er fortsatt et markant flertall av sentrale avtaler
    - 22 % av skolelederne som har besvart spørreundersøkelsen oppgir at de har en lokal avvikende avtale ved sin skole. Den tilsvarende andelen var 35 % i evalueringen fra 2009
  - Det er i det kvantitative datagrunnlaget ikke funnet noen klar sammenheng verken mellom antall skoler i kommunen/fylkeskommunen og inngåelse av lokal avvikende avtale, eller mellom antall årsverk ved skolen og inngåelse av lokal avvikende avtale
  - Det fremgår imidlertid at velutviklede relasjoner og en god kultur for samarbeid og fleksibilitet kan ha en positiv innvirkning på lokale prosesser, hvilket indirekte kan antas å ha en sammenheng med skolestørrelse

SENTRALE FUNN

- Avvik og kjennetegn ved lokale avtaler
  - Skoleledere oppgir at det som i størst grad kjennetegner den lokale avtalen ved sin skole er:
    - at den sikrer økt kollegialt samarbeid mellom lærere
    - at den sikrer rom for felles refleksjon og skoleutvikling,
    - at den har en ytre ramme for arbeidsplanfestet tid
    - at den har høy grad av lokalt handlingsrom
  - De mest utbredte avvikene i lokale avtaler gjelder:
    - tidsressurs til lokale funksjoner
    - tidsressurser til lærere med byrdefullt arbeid
    - økt arbeidsplanfestet tid

SENTRALE FUNN

- Tilfredshet med lokale avtaler
  - Flertallet av både skoleeiere og skoleledere som har inngått lokale avvikende avtaler oppgir at den fungerer godt eller meget godt og at de er tilfreds med avtalen de har forhandlet frem
  - Det er også undersøkt om det er en sammenheng mellom skolestørrelse og tilfredshet med lokal avtale, men her fremkommer det ingen klare tendenser
  - I den grad det er misnøye med lokale prosesser og avtaler er den i stor grad å finne blant arbeidsgivere som ikke har lykket med å inngå lokale avvik

SENTRALE FUNN

- Prosessen rundt inngåelse av lokale avtaler
  - Det fremgår av undersøkelsen at utsiktene til å inngå lokale avtaler i aller størst grad avhenger av lokale forhold og at SFS 2213 i seg selv i liten grad legger til rette for gode lokale prosesser
  - Det er i likhet med i forrige evaluering funnet at motstand fra organisasjonene samt en opplevelse av at sentral avtale gir tilstrekkelig handlingsrom er sentrale årsaker til at sentral avtale benyttes
    - I tillegg oppgis prosessens tidkrevende aspekter og manglende enighet om innholdet i lokale avtaler som markante årsaker til at sentral avtale benyttes

SENTRALE FUNN

- SFS 2213 og skoleutvikling
  - Respondentene er avmålte med hensyn til spørsmålet om SFS 2213 har vært et nyttig verktøy i skoleutviklingen
    - Mange arbeidsgivere mener at avtalen er med på å bidra til tydeliggjøring av lærernes arbeidsoppgaver og at viktige temaer knyttet til utviklingsarbeid kommer frem i lyset og blir satt fokus på
    - Samtidig fremkommer det tvil vedrørende den konkrete nytteverdien av dette
      - Flere mener at konkrete resultater og eksplisitt utvikling krever mer enn intensjoner som ofte ikke blir realisert all den tid man ikke kommer til enighet om de avtalebestemmelsene arbeidsgiver ønsker

SENTRALE FUNN

- Inngåelse av lokal avvikende avtale: Utvikling siden sist
  - Det er flere respondenter som oppgir at prosessen med utarbeiding av lokal avvikende arbeidstidsavtale *ikke* har blitt mer formålstjenlig de to siste årene enn det er respondenter som mener at den har blitt det
  - Blant skolelederne er det en nokså jevn fordeling mellom positive og negative vurderinger på dette, mens skoleeierne i stor grad er uenige i at prosessen har forbedret seg
  - De som oppgir at prosessen har blitt mer formålstjenlig oppgir i stor grad relasjonelle aspekter, en åpen debatt, samarbeidsvilje og felles målforståelse som sentrale årsaker til dette
    - Dette forsterker også funnet om at det er de lokale forholdene som er mest vesentlig for å skape formålstjenlige prosesser rundt drøfting og forhandling av arbeidstidsavtalen

SENTRALE FUNN

- Perspektiver på fremtidig sentral avtale
  - Det er delte meninger blant arbeidsgivere om hvorvidt SFS 2213 legger godt nok til rette for inngåelse av lokale avtaler og i hvilken grad nåværende avtale gir tilstrekkelig handlingsrom
  - Elementer som etterspørres i en fremtidig sentral avtale inkluderer følgende:
    - Rom for felles refleksjon og skoleutvikling
    - Rom for kollegialt samarbeid mellom lærere
    - En rammepreget avtale med høy grad av lokalt handlingsrom
    - Fokus på fordeling av oppgaver fremfor tid
  - Konkrete bestemmelser som i størst grad etterspørres er:
    - Utvidelse av arbeidsåret utover 195 dager/39 uker
    - Utvidet arbeidsplanfestet tid utover 1300/1225/1150 timer
    - Endring av krav om undervisningstid
  - Mange arbeidsgivere har lite håp om å få innført disse endringene lokalt, og etterspør derfor at dette innlemmes i en sentral avtaleendring